

Πολιτισμός

ΔΑΣΚΑΛΟΓΙΑΝΝΗΣ ΚΑΙ ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΞΕΝΟΥΔΑΚΗΣ

Οι δύο σημαιοφόροι των Σφακίων

Γράφει ο ΦΩΤΗΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΙΔΗΣ*

Τα Σφακιά, η λεβεντιά της Κρήτης στην ύπατη μορφή της, δικαίως υπερηφανεύονται για μια ιστορική διαδρομή απρόσβλητη και ακηλίδωτη από οποιαδήποτε μορφή ξενοκρατίας. Αγέρωχα και αήττητα, έχοντας τα Λευκά Όρη ως φυσικά και απόρθητα τείχη, παρέμειναν ελεύθερα και ακλόνητα δια μέσου των αιώνων με ελάχιστες περιόδους προσωρινής εξάρτησης. Αναρίθμητοι είναι οι ήρωες, οπλαρχηγοί, ηγέτες, πολιτικοί, πνευματικοί άνδρες και καλλιτεχνες τους, που στέκονται ως κίονες αταλάντευτοι δύο μακρών, παράλληλων κιονοστοιχιών στο βάθος του χρόνου. Ως αρχαίος ναός, διαχρονικός, άσπιλος και φωτεινός. Δύο λαμπρές προσωπικότητες που πάντα θα γεμίζουν με ελπίδα τη ψυχή μας. Ελπίδα πως η ζωή και το έργο τους δεν θα παύουν να επαναφέρουν σε κάθε δεδομένη στιγμή τις πανανθρώπινες αξίες.

Όταν ο Δασκαλογιάννης αντιλήφθηκε ότι μάταια περίμεναν τον Ρωσικό στρατό, που είχε υποσχεθεί η αυτοκράτειρα της Ρωσίας Αικατερίνη μέσω των αδελφών Ορλώφ, αποφάσισε να παραδοθεί στον Σουλτάνο, γνωρίζοντας το τέλος του, για να σώσει τις ζωές της οικογενείας του και των συναγωνιστών του. Η αυτοθυσία αυτή, μαζί με μιαν απόφαση ζωής μεγίστης σημασίας που προηγήθηκε και που ήταν η εξέγερση των ελεύθερων Σφακίων εναντίον των κατεχόντων την υπόλοιπη Κρήτη Τούρκων για την απελευθέρωσή της, μιαν εξέγερση που ο ίδιος σχεδίασε, οργάνωσε και χρηματοδότησε, ήταν βαθιά ανθρωπιστικές. Η πρωτοβουλία του Δασκαλογιάννη έγραψε χρυσή σελίδα στη παγκόσμια Ιστορία. Η ανυπέροβλη τόλμη μιας αδιανόητης για την εποχή εξέγερσης ενάντια στην παντοδύναμη αυτοκρατορία ενός δάρδαρου κατακτητή αποκαλύπτει έναν λεοντόκαρδο οραματιστή με υπεράνθρωπη ψυχή και ατσάλινο χαρακτήρα. Μια εξέγερση 20 χρόνια πριν από την ίδια τη Γαλλική επανάσταση, το μέγιστο γεγονός που σηματοδότησε τη μεγάλη αλλαγή της Κοινωνίας και 50 πριν το 1821. Μια πρωτοβουλία που μελετάται και εκτιμάται από πολλούς ανά τον κόσμο και με την πάροδο του χρόνου εκτιμάται όλο και πιο πολύ, ανεβάζοντας τη μορφή του σε Ολύμπια ύψη των σπουδαίων και ολίγων.

Όπως βαθιά ανθρωπιστική ήταν η απόφαση και η μεθοδευμένη δράση του Γεωργίου Ξενουδάκη να ιδρύσει Δήμο Κρητών στον Αδάμαντα της Μήλου και στη Μινώα του Ναυπλίου για να εκπροσωπήσει με λεόντεια δύναμη την έτι υπό του Τουρκικού ζυγού τελούσα Κρήτη στη Βουλή των Ελλήνων και να προωθήσει το καυτό θέμα της απελευθέρωσης και ένωσης της με την ελεύθερη Ελλάδα. Καθώς και η απόφασή του ν' αφήσει την περιουσία του στα Σφακιά για την ίδρυση σχολείων και την παροχή υποτροφιών. Μια σπάνια παρακαταθήκη ανθρωπίνης δούλησης, πολιτικού ήθους, αμερόληπτης φιλοπατρίας, σταθερής ανιδιοτέλειας, κοινωνικού οραματισμού για πρόοδο και προκοπή με γνώμονα τη σωστή παιδεία. Ένα σπανιο παράδειγμα ανθρώπου που, παρά τις δριμύτατες συνθήκες και αντιξοότητες βίου, κατάφερε όχι μόνο να επιδιώξει, αλλά με το σιδερένιο χαρακτήρα του, πείσμα και εργατικότητα να ανέδει στα ψηλότερα οικονομικά, κοινωνικά και πολιτικά στρώματα της εποχής του και να διακριθεί όχι μόνο ως νομικός, επιχειρηματίας, βουλευτής και σόφρων ανήρ, αλλά και ως μείζων ευεργέτης. Ο μέγιστος των Σφακίων. Καταλαμβάνοντας και αυτός μιαν Ολύμπια θέση στο πάνθεον των σπουδαίων.

Γι' αυτό τον λόγο είναι ιερό μας καθήκον να διαφυλάξουμε τη μνήμη τους και να προβάλλουμε το έργο τους όσο το δυνατόν ευρύτερα. Ιερόν καθήκον όλων μας, αλλά πρωτίστως των την εξουσία και την οικονομική δύναμη κατεχόντων. Δηλαδή των αρχών και των πλουσίων, που τον ελάχιστο φόρο τιμής που οφείλουν να αποτίσουν θα ήταν η δημιουργία αντιστοιχών Μουσείων, που ανεξήγητα και αδικαιολόγητα απουσιάζουν, συχνές και ποικίλες παρουσιάσεις των έργων τους στο διδλογραφικό και οπτικο-ακουστικό τομέα, καθώς και στο διαδίκτυο, προβάλλοντας τις πανανθρώπινες αξίες, όπως αυτές εκπορεύονται από τη ζωή και το έργο τους. Γιατί η παιδαγωγικού χαρακτήρα γαλούχηση του ανθρώπινου πνεύματος με αυτές τις αξίες δεν μπορεί παρά να έχει μια ευεργετική επίδραση στη κοινωνική εξέλιξη. Αξίες που διαπνέονται από μια Καντιανή Ηθική. Την ηθική του ορθού λόγου. Την ηθική του αγραπτου νόμου, αν θέλετε, που χαρακτηρίζει τη βαθιά ανθρωπιστική συμπεριφορά και πράξη.

Γι' αυτό τον λόγο, τιμημένα Σφακιά, τιμήστε τους μεγάλους σημαιοφόρους σας. Όχι τοπικά, θεσμικά, με ετήσιες ομιλίες και πανηγύρια, αλλά ουσιαστικά. Με έργα. Πραγματικά έργα. Και αγάπη. Πραγματική αγάπη.

* Σεναριογράφος - σκηνοθέτης